

Схема за единно плащане на площ

1. Описание и цел:

1.1. В резултат на реформата на Общата селскостопанска политика 2014-2020 г. беше предвидена възможност държавите членки, които през 2014 г. прилагат Схемата за единно плащане на площ (СЕПП), да продължат да прилагат същата схема най-късно до 31 декември 2020 г.

Единното плащане на площ се предоставя за всеки допустим хектар, деклариран през съответната година и не е обвързано с вида и количеството произведена продукция. Размерът се изчислява всяка година, като годишният финансов пакет за Схемата се раздели на общия брой хектари, които отговарят на условията за подпомагане и които са заявени по Схемата за единно плащане на площ.

Целта на удължаването на преходния период за прилагане на тази схема е избягването на значителните административни, технически и логистични трудности, както за бенефициентите, така и за администрацията, с които би било свързано преминаването към Схемата за основно плащане за държавите членки, прилагащи понастоящем СЕПП.

През целия период до 2020 г. е налице възможността за вземане на национално решение за преминаване от Схемата за единно плащане на площ към Схема за основно плащане, основаваща се на права на плащане.

1.2. Като алтернатива през бъдещия програмен период може да се прилага Схемата за основно плащане. Схемата ще се прилага на база права за плащане, разпределени на национално или регионално ниво на земеделските стопани, въз основа техните допустими хектари през първата година на прилагане.

Първоначалното разпределение на права на плащане се извършва на земеделски стопани, ако те са кандидатствали по Схемата за базово плащане до последната дата за подаване на заявления през първата година на прилагането на схемата с изключение на случаи на форс мажор и изключителни обстоятелства.

2. Срок за нотифициране и /или прилагане (начална дата)

При национално решение за прилагане на Схемата за единно плащане на площ следва да се изпратят нотификации до ЕК до 1 август 2014 г. за продължаване прилагането на Схемата и за крайната дата на прилагането ѝ.

3. Изисквания за подпомагане по схемата/ нормативни изисквания

3.1. По отношение Схемата за единно плащане на площ изискванията по Регламент 1307/2013 са идентични с прилаганите до момента съгласно Регламент 73/2009. Декларираните от земеделския стопанин хектари по Схемата трябва да отговарят на изискванията за допустимост и да бъдат на негово разположение на определена в националното законодателство дата, която е не по-късна от крайната дата за изменение на заявлението за подпомагане, освен в случаи на непреодолима сила или извънредни обстоятелства.

3.2. При прилагане на Схемата за основно плащане директни плащания ще получават само притежателите на права за плащане за допустимите хектари.

4. Връзка със сегашни схеми/ изисквания

Схемата за единно плащане на площ, като част от бъдещата многопластова система от 2015 г., ще бъде реално продължение на СЕПП, прилагана до момента.

С оглед прилагането на СЕПП в сега действащата национална уредба е регламентирано, че:

- допустими за подпомагане са обработваемата (орна) земя, постоянно затревените площи (пасища и ливади), трайните насаждения и семейните градини;

- площите трябва да бъдат поддържани в добро земеделско състояние;
- земеделските стопани трябва да спазват изискванията за кръстосано съответствие (от 2014 г. и изискванията по буква Б от Приложение II на Регламент 73/2009);
- минималният размер за допустимост на стопанството е 1 хектар и 0,5 хектара за трайни насаждения. На подпомагане подлежат парцели с минимална площ 1 декар.

5. Потенциални бенефициенти, към които има отношение схемата

Схемата за единно плащане на площ е приложима към всички земеделски производители, които са декларирали хектари земеделски площи, отговарящи на условията за подпомагане – използват се за селскостопанска дейност или когато се използват и за неселскостопанска дейност, се използват предимно за селскостопанска дейност, съгласно чл. 32, параграф 2 от Регламент 1307/2013. Размерът на декларираните площи трябва да отговаря на минималните изисквания за получаване на директни плащания.

6. Потенциални ползи от прилагането

- Схемата за единно плащане на площ като опростена схема за подпомагане чрез отпускане на директни плащания на базата на площ се доказва и утвърди като ефикасна и лесна за прилагане система за подпомагане на доходите на земеделските стопани. С оглед на въвеждането на многопластовата система за директни плащания, прилагането на познати и опростени изисквания по отношение на базовата схема за директна подкрепа ще намали административните затруднения, произтичащи от новата система, ще позволи по-лесна адаптация на фермерите към серията нови изисквания и ще намали възможността за грешки и неусвояване на средствата от финансовия пакет за директни плащания.
- Прилагането на Схемата за единно плащане на площ включва възможност за предоставяне на преходна национална помощ за периода 2015—2020 г. Тя е важно средство за подпомагане на доходите на земеделските стопани с цел избягване на внезапно и значително намаляване от 2015 г. на подпомагането в определени сектори, които за 2013 г. са се възползвали от национални доплащания.
- С прилагането на схема без права на плащане се запазва възможността за подпомагане на всички новостартиращи земеделски производители, а не само на кандидатите през първата година на прилагане на схемата.
- Запазването на Схемата за единно плащане на площ ще спести значителни административни, технически и логистични трудности, с които би било свързано преминаването към Схемата за основно плащане и въвеждането на права на плащане.
- С ползването на механизмите и структурите на сега действащия режим за подпомагане ще отпаднат значителните административни разходи за изграждането на напълно нова система, необходима за въвеждането на Схема за основно плащане.

7. Възможни проблеми/ трудности

Въвеждането на Схема за основно плащане, базирана на права за плащане, би довело до редица затруднения за усвояване на средствата за директни плащания, предвид неуредените въпроси, свързани с правото на ползване на земята и в частност – с правото на собственост върху земеделски земи и съответно двойното заявяване на едни и същи площи в България. Такава система ще изисква при първоначалното разпределение на права на плащане всички площи, които са допустими за подпомагане, да получат права за подпомагане, в противен случай тези площи ще бъдат постоянно изключени от системата за подпомагане. През последните години се наблюдава трайна тенденция за увеличаване на заявените площи (Таблица 1), тенденция, която може да се очаква да се запази и през следващите години.

Таблица 1

Кампания	2 007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Декл. площ, ха	3 381 877	3 584 827	3 524 715	3 555 363	3 555 936	3 602 933	3 753 688	3 849 725
Брой заявл.	78 889	83 961	86 997	91 764	87 796	84 080	87 841	94 137

От административна гледна точка първоначалното разпределение на права на плащане и последващото им администриране означава създаването и поддържането на регистър на правата за плащане и допустимите за подпомагане площи, както и на пазар за търгуване на правата на плащане.

8. Национална уредба//национални решения

България трябва да вземе решение относно:

- Продължаване прилагането на Схемата за единно плащане на площ или преминаването към Схема за основно плащане, базирано на права на плащане;
- Срокът за прилагане на Схемата за единно плащане на площ при решение за продължаване на прилагане на схемата;

При избор на възможността за прилагане на Схема за основно плащане следва да бъде изготвено съответното базово и подзаконово национално законодателство за въвеждането на новата схема.

9. Таван по схемата, плащане на 1-ца, потенциален брой бенефициенти

ЕК приема всяка година актове за изпълнение, с които определя годишния национален таван за Схемата за единно плащане на площ за всяка държава членка, като от националния таван за директни плащания, определен в Приложение II от Регламент 1307/2013, се приспадат таваните за зелените плащания, обвързаната подкрепа, схемата за млади земеделски стопани и за преразпределителното плащане.

Размерът на единното плащане на площ се определя, като финансовият пакет по схемата се раздели на допустимите за подпомагане хектари през съответната година. На този етап могат да бъдат определени индикативни ставки, въз основа на общия пакет за директни плащания през съответната година, при заделяне от него на 30% за зелени плащания, 15% за обвързана подкрепа, 2 % за млади земеделски стопани и 53 634 441 евро за преразпределително плащане.

На базата на посочените уточнения и нормативно определената площ по Схемата за единно плащане на площ за България (3 492 383 ха), могат да бъдат определени следните индикативни ставки:

Таблица 2

Календарна година	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Директни плащания (евро)	721 251 000	792 449 000	793 226 000	794 759 000	796 292 000	796 292 000
Пакет за СЕПП (евро)	295 889 329	366 363 529	366 775 339	367 587 829	368 400 319	368 400 319
Индикативна ставка за СЕПП в евро/ха	84,72	104,90	105,02	105,25	105,49	105,49
Индикативна ставка за СЕПП в лева/ха	165,70	205,17	205,40	205,86	206,31	206,31